

Секція 3

ТРАНСФОРМАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ СТРАТЕГІЙ МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ В НАЦІОНАЛЬНІЙ ОСВІТІ

Александрова Н.М.

кандидат педагогічних наук

доцент кафедри іноземних мов і міжкультурної комунікації

Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана

УПРАВЛІНСЬКІ ТЕХНІКИ ВИКЛАДАЧА

***Анотація.** В статті проаналізовано сутність управлінської діяльності викладача. Надана класифікація управлінських технік і наведені приклади їх застосування.*

***Ключові слова:** управлінська діяльність викладача, управлінські техніки, управлінські функції.*

***Abstract.** The essence of the lecturer's managerial activity is analyzed. The classification of classroom management techniques is suggested. They are backed up by practical examples and provided material.*

***Key terms:** lecturer's managerial activity, classification of classroom management techniques, management functions.*

Сучасні реалії розвитку суспільства і відповідно вищої освіти в Україні вимагають від сучасного викладача університету високого рівня готовності до управлінської діяльності, здатність критично мислити, приймати рішення; вміння адаптуватися до умов життя; формування компетентного викладача у напрямі самоуправління й управління навчальним процесом, наявність управлінської свідомості та мислення.

Управління навчальним процесом передбачає послідовну зміну етапів, що характеризується тісним взаємозв'язком стадій, які закономірно змінюють один одного. Діяльність викладача можна охарактеризувати як полісуб'єктну: з одного боку, викладач виступає суб'єктом не тільки виховного впливу у взаємодії з тими, на кого спрямоване управління, але й суб'єктом формування та розвитку колективу учнів (студентів), а також суб'єктом взаємодії з навчальним закладом; а з іншого — він є суб'єктом особистісного та професійного розвитку.

Успішність педагогічної діяльності викладача визначається не лише його науковим багажем, а й у багатьох випадках його вміннями реалізовувати у навчальному процесі відповідні управлінські функції: планування, організація, мотивація і контроль. Управлінська діяльність викладача — це цілеспрямована і активна його взаємодія з суб'єктами навчального процесу, яка спрямована на гармонійний особистісний та професійний розвиток тих, хто навчається, а також досягнення поставлених освітніх цілей у процесі реалізації викладачем управлінських функцій.

Відповідно до специфіки управлінської діяльності викладача, ми класифікували форми і методи взаємодії (управлінські техніки). Ці техніки ми використовуємо в процесі вивчення іноземної мови.

Техніки узагальнення полягає у тому щоб одним-двома реченнями окреслити «що найбільш запам'яталося», «що найбільш незрозуміло», з наведених викладачем переліку питань по темі та відповіді на ті питання, які не зрозумілі. Вони є такими:

- «real world» — з'ясувати думку студентів наскільки практична та актуальна у реальному житті (професії) тема (предмет) вивчення;

- «concept mapping» — створення «дорожньої мапи» вивчення матеріалу через ключові поняття;

- «tabloid titles» — написати концепцію вивчення курсу (таблоїд); створити власний слоган вивчення курсу; узагальнення вивчення матеріалу курсу одним словом (назва журналу);

- «objective check» — написати есе щодо досягнення власних цілей та завдань після вивчення курсу;

- «противага» — написати напроти кожної ідеї протилежну ідею (думку);

- «врожай» — рефлексивний вид діяльності з метою отримання зворотного зв'язку: «що вивчили...», «наскільки важливо для професії»;

- «конверт» — написати власні питання з теми і складають у конверт; складання профайлу фахівця (які цінності, знання, здібності необхідні для відповідної професії);

- узагальнення проблем та їх класифікація — вивчаються кейси, потім класифікуються проблеми й їх вирішення; рейтинг (оцінювання) спецкурсу, різних видів діяльності, завдань;

- написання казки (байки), яка узагальнює зміст та мету вивчення курсу;

- завдання для парної роботи: порівняти відповіді на запитання, встановити ієрархію (послідовність) запитань, дебати, захист протилежної точки зору, оптимістичний / песимістичний підхід до вирішення проблем;

- «chunk knowledge» — звести всі отримані знання у певну картину; розірвана сторінка;

- «split page» (розірвана сторінка) — співвіднести ключові поняття (фрази) з відповідним поясненням; сформулювати питання до відповіді студента.

Інтерактивні техніки навчання полягають у наведенні власних прикладів для ілюстрації матеріалу. До них належать:

- «empty outlines» — заповнення пропусків у плані (конспекті) лекції або заняття (на початку курсу або вкінці);

- «classroom opinion polls» — проведення екзит полу думок студентів щодо проблемного питання; «анкетування студентами»;

- «student polling» — самостійне опитування і надання студентами результатів з власними коментарем;

- «Quote minus one» — коментування висловлювання відомих людей з конкретного питання;

- «everyday ethical dilemmas» — ілюстрація життєвих щоденних ситуацій, які передбачають аналіз етичних форм поведінки;

- «polar opposites» — аналіз полярних точок зору на відповідну проблему з метою виявлення некоректної;

- представлення нової теми через інтригуючі запитання — підвищення зацікавленості та мотивації до вивчення; активне повторення попереднього матеріалу (кожного тижня, місяця) — згадування, узагальнення, формування питання й коментар;

- «fishbowl» — презентації студентами власних думок і суджень щодо предмету вивчення; решта слухає, можливі коментарі;

- «імпровізований виступ» — за 30 секунд розкриття питання (питання написані на аркуші та заховані в шляпі);

- анонімний зворотній зв'язок — анонімне коментування у письмовій формі презентацій студентів; мережеве спілкування, коментар, зворотній зв'язок з розглядуваного питання.

Для дискусії як методу активізації пізнавальної діяльності ми пропонуємо застосування методу Сократа «Діалоги Сократа», тобто усне опитування через питання-відповідь («система вимикач»), коли кожне наступне питання виникає відповідно до відповіді на попереднє, що залучає студентів до непередбаченої розмови.

На практичних заняттях ми аналізували конкретні ситуації (management cases), які спрямовані на виявлення індивідуального стилю навчання, корекцію поведінки в різних виробничих ситуаціях з метою виявлення недоліків у виконанні управлінських функцій; ситуації проблемного характеру з метою відпрацювання стратегій поведінки у конфліктній ситуації. Студентам також пропонувалося проаналізувати ситуації зіставлення вчинків, поведінки керівника підрозділу та підлеглого, рефлексивно-проблемні ситуації, які допомагали студентам усвідомити рівень своїх знань щодо власної управлінської підготовки.

Для здійснення поточного контролю знань студентів ми застосовували завдання тестового характеру, а саме: «Продовжить речення», «Оберіть правильну відповідь», «Визначте послідовність». Також проводилося усне опитування на тему «Місія сучасного керівника організації».

На заняттях з ділової іноземної мови студенти мали змогу оволодіти знаннями про механізми кар'єрного та творчого зростання. Їм було запропоновано самостійно ознайомитися з гіпертекстами «Сходінки до професійної кар'єри» і «Кайдзен — шлях до постійного самовдосконалення» та виокремити знання, які є особливо значущими а також релевантними для майбутніх економістів.

Цікавим для студентів видом роботи виявилось опрацювання автентичних інформаційних джерел. З метою розвитку й удосконалення вмінь сприймати англійську мову студенти виконували такі завдання: *Listen to (or watch) the interview with Laurie Mullins, the author of Management and Organizational Behavior. Answer the questions (Which two factors influence the managerial function today? What are the two examples that Laurie Mullins gives of these factors? Which six managerial philosophies does Laurie mention?, Which management style do you think gets the best out of people?).*

На практичному занятті «Reflexive management» («Рефлексивне управління») студенти вчилися здійснювати функції самоуправління шляхом побудови власних цілей та перспектив майбутньої професії. Вони виконували завдання «Кроки до здійснення власних цілей», «Проективний малюнок», метою яких було

актуалізувати знання про себе на основі самоаналізу, спланувати власну місію та цілі на найближчі 5 років і визначити шляхи їх досягнення. Студентам було запропоновано завдання «Discussion-play» — (*Imagine you are the leader of a large company and share your expertise. What qualities do you need to run a big company effectively? As a leader, how do you motivate your employees?*). Робота в малих групах уможливила розвиток організаційних і командних вмінь студентів – майбутніх економістів, їм було запропоновано виконати таке завдання: «*In groups, think of someone in a powerful position. List three positive qualities and three negative ones about this person. Then compare your ideas*».

Застосування таких видів інтерактивної взаємодії викладача зі студентами дозволить не лише ефективно управляти навчанням студентів, а й урізноманітнити сам процес навчання, зробить його цікавим і студентоцентричним.

Список використаних джерел

1. Равчина Т. Діяльність викладача вищої школи у контексті сучасної філософії освіти // Вісник Львівського університету. Серія: Педагогічні науки. 2003, Вип.25. — Ч.3. — С.11–22.
2. Classroom management techniques: Електронний ресурс: режим доступу: // <http://www.fctl.ucf.edu/>.

Андрійко В.І.

старший викладач кафедри німецької мови

факультету міжнародної економіки і менеджменту

Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана

АВТЕНТИЧНА ПІСНЯ У НАВЧАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Потреби сучасної міжкультурної комунікації зумовлюють необхідність лінгвокраїнознавчого підходу у навчанні іноземних мов. Згідно з цим підходом розвиток комунікативних умінь студентів відбувається в органічному взаємозв'язку з формуванням їх соціокультурної компетенції, адже мова є невід'ємною частиною культури народу.

Завдяки розвитку комунікаційних технологій в останнє десятиліття значно спростився доступ до актуальних тематичних матеріалів, що відображають суспільні та культурологічні реалії різних країн.

Однак, наявність навчальних матеріалів, що відповідають вимогам сьогодення, є лише одним із складників досягнення успішності навчального процесу. Іншим важливим чинником є пошук і застосування методик викладання іноземної мови, які б гармонійно поєднували використання інтерактивних і самостійних форм навчання та сприяли додатковій мотивації студентів у вивченні іноземної мови. Важливою умовою при цьому є створення викладачем позитивного емоційного клімату на занятті. Одним з найбільш ефективних способів впливу на почуття і емоції тих, хто вивчає іноземні мови, є музика, яка виступає сильним психічним збудником, що проникає в глибини свідомості. Саме тому робота з музичними творами є вагомим помічником у вивченні іноземних мов. Вони можуть